

חק לישראל – פרשת מסעי יום ה'

(כח) מספר עריך היו אלהיך – בכל עיר ועיר אלוה אחר:
(כט) למה תריבו – איך תצואו להתווכח דריב ולומר לא חטאנו. כולכם פשעתם בי – אף הצדיקים צמשמע היינו לחמרי אינשי צהדי הולא לקיא כרצא:

(כו) כי ימל' – בתחלה כשהוא נמלא גנב והוא היה מוחזק נאמן כך ת"י:
(כז) וצעת רעתם יאמרו – חלי קומה והושיענו וכן ת"י ובעידן דבישתא אחיא עליהון כפרין צטעותהון ומודן קדמי ואמרינן רחס עלנא ופרוקנא:

בתובים – תהילים פרק קז' לו'-מ'

(לו) ויִושֵׁב שָׁם רְעִיבִים וַיְכוֹנְנוּ עִיר מוֹשֵׁב: (לו) ואשרי תמן כפנים ואתקיננו קרתא מיתבא:
(לז) וַיִּזְרְעוּ שָׂדוֹת וַיִּטְעוּ כְרָמִים וַיַּעֲשׂוּ פְרֵי תְבוּאָה: (לז) וזרע חקלין ונציבו כרמיא ועברו פרי אבא:
(לח) וַיְבָרְכֶם וַיְרַבּוּ מְאֹד וּבְהִמְתָּם לֹא יִמְעִיט: (לח) וברכיננו ויסגון לחדא ובעיריהון לא יזער:
(לט) וַיִּמְעִטוּ וַיִּשְׁחוּ מַעֲצָר רָעָה וַיִּגְוּ: (לט) וכר חבו אזערו ואתמסכנו מן אניק בישתא ודוונא:
(מ) שִׁפְךָ בַּיּוֹם עַל גְּדִיבִים וַיִּתְעַם בְּתַהוֹ לֹא דָרָךְ: (מ) שדי בסרנותא על רברבניא ואטעיאונון בלמא דלא אורחא:

רס"י

(לט) וימעטו וישחחו – והם מתחלה היו שוחין ומועטין מעולר רעה ויגון:

משנה – בכורות פרק ד'

(א) עַד בְּמָה יִשְׂרָאֵל חֲיִיבִים לְהִטַּפֵּל בְּבָכוֹר. בְּבִהְמָה דְקָה, עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם. וּבַגָּסָה, חֲמִשִּׁים יוֹם. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, בְּדָקָה שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים. אָמַר לוֹ הַפְּהֵן בְּתוֹךְ זְמַן זֶה תִּנְהוּ לִי, הֲרִי זֶה לֹא יִתְּנוּ לוֹ. אִם הָיָה בְּעַל מוּם, אָמַר לוֹ תָּן לִי שְׂאוּבְלָנוּ, מִתֵּר. וּבְשַׁעַת הַמִּקְדָּשׁ, אִם הָיָה תָּמִים, אָמַר לוֹ תָּן לִי שְׂאֻקְרִיבְנוּ, מִתֵּר. הַבָּכוֹר נֶאֱכָל שְׁנָה בְּשְׁנָה בֵּין תָּמִים בֵּין בְּעַל מוּם, שְׁנַאֲמַר (דברים טו), לִפְנֵי ה' אֵלֹהֶיךָ תֹּאבְלָנוּ שְׁנָה בְּשְׁנָה:

יוס, שהתצואה מצושלת צפסח ואין מציאין צכורים עד עלרת דכתיב (שם כג) וחג הקריב ציכורי מעשיך, וכמו שאתה עושה למלאתך ודמעך שאינך מציאם אלא לסוף חמשים יום, כן תעשה לשורך שלא תציאונו עד חמשים יום. וכדרך שאתה עושה לצכור צניך דכתיב ציה (צמדבר יח) ופדוייו מצן חודש תפדה, כן תעשה לצכונך שאל תציאונו עד שלשים יום: צדקה שלשה חדשים – לפי שטיפולה מרובה

רע"ב – (א) להטפל בצכור – להתעסק צגידולו קודם שיתנהו לכהן: צדקה עד שלשים יום וצנסה עד חמשים – וצגמרח ילפינו לה מדכתיב (שמות כז) מלאתך ודעמד לא תאחר צכור צניך תתן לי, וסמך ליה כן תעשה לשורך לצכונך, ורמינן שורך המוקדם צמקרח למלאתך ודמעך שהוא מוקדם, ולכונך המאוחר לצכור צניך שהוא מאוחר, ומלאתך ודמעך שהם הצכורים, קרבים לחמשים

חק לישראל – פרשת מסעי יום ה'

אין נותנים להם תרומות ומעשרות. אבל אם היה בעל מוס ואמר לו תן לי שאוכלנו, הואיל וחזי ליה לא הוא ככהן המסייע צבית הגרנות: בין תמים בין בעל מוס – בין בזמן המקדש ובין עכשיו, כל שנה דידיה ראוי לקיימו. ובכור בעל מוס ילפינו שהוא ניתן לכהן ואוכלו במומו מדכתיב (סם) ובשרם יהיה לך, לשון רבים, אחד בכור הם ואחד בכור בעל מוס:

(ב) נולד לו מום בתוך שנתו, מתוך לקימו כל שנים עשר חדש. לאחר שנתו, אינו ראוי לקימו אלא עד שלשים יום:

עד שיפול בו מוס: אינו ראוי לקיימו אלא עד שלושים יום – מיום שנפל בו המוס:

(ג) השוחט הבכור ומראה את מומו, רבי יהודה מתיר. רבי מאיר אומר, הואיל והוא נשחט שלא על פי ממחה, אסור:

רע"ב – (ג) ר' יהודה מתיר – במומין שבעין מודה ר' יהודה לאסור, מפני שהן משתנים לאחר מיתה שמפני כער מיתה העין משתנה, ואע"ג דהשתא מתחזי מוס קבוע, אי הוה חזי ליה מחיים הוה מתחזי עובר. ולא

מי שאינו ממחה וראה את הבכור ונשחט על פיו, הרי זה יקבר, וישלם מביתו. דן את הדין, זכה את החיב וחיב את הזכאי, טמא את הטהור וטהר את הטהור, מזה שעשה עשוי וישלם מביתו. ואם היה ממחה לבית דין, פטור מלשלם. מעשה בפרה שנטלה האם שלה, והאכילה רבי טרפון לפלבים, ובא מעשה לפני חכמים והתירוהו. אמר תודוס הרופא, אין פרה וחזירה יוצאה מאלפסנדריא עד שהם חותכין את האם שלה, בשביל שלא תלד. אמר רבי טרפון, הלכה חמורה טרפון. אמר לו רבי עקיבא, רבי טרפון, פטור אתה, שאתה ממחה לבית דין, וכל הממחה לבית דין פטור מלשלם:

רע"ב – (ד) מומחה – הוא שנטל רשות מן הנשיא או מצית דין של ארץ ישראל להתיר בכורות. ואע"ג דבעלמא מי שלמד בחורה [שצכתז ו] שבעל פה ויודע לסבור ולהקיש ולהבין דבר מתוך דבר הוא הנקרא מומחה, וכשהוא ניכר ויודע ויאל טבעו אלל אנשי דורו הוא מומחה לרבים, והוא יכול לדון יחידי, ואע"ג דלא נקט רשותא מראש גולה, לענין היתר בכורות אינו קרוי מומחה, ואינו יכול להתיר בכורות אלל אחר שיטול רשות

מצית דין הסמוכין בארץ ישראל. ואין רשות ראש הגולה מועיל ביה: וישלם מציתו – וכשהוא משלם לכהן נותן רביע דמיו אם היא בהמה דקה, וחצי דמיו אם היא גסה. ומשום הכי משלם מחלה, דממון המוטל בספק חולקים לאיכא למימר אפסדיה דאי לא הוה שרי ליה האי הוה אחי מומחה גמור ושרי ליה והוה איכיל ליה, והשתא בעי קבורה, ואיכא למימר לאו מידי אפסדיה דלילמא לא הוה ביה מומא ומומחה גמור לא הוה שרי ליה

חק לישראל – פרשת מסעי יום ה'

דוקא שגשג ונתן זיד, זיכה את החייב משכחת לה כגון שהיה לו משכון למלוא זה פטר את הלואה ונטל את המשכון זידו מיד המלוה והחזירו ללוה. וטימא את הטורח נמי משכחת לה שגשג ונתן זיד כגון שהזיאו לפניו טהרות לישראל עליהן ואמר טמאות הן ונטל שרץ אחד והגיעו זבן כדי שלא יה זבן עוד ספק ויעמדו דבריו. וטיהר את הטמא כגון שלקח פירות טהורות ועירבן עם פירות אלו שטיהר הוא שלא כדן וטימאן: ואם היה מומחה לבית דין – שנטל רשות מבית דין:

(ה) הַנוֹטֵל שְׂכָרוֹ לְהִיּוֹת רוֹאֵה בְּכוֹרוֹת, אִין שׁוֹחֲטִין עַל פִּיּוֹ, אֶלְא אִם פֶּן הָיָה מְמַחֵה בְּאֵילָא בִּיבְנָה, שְׁהַתִּירוּ לוֹ חֻכְמִים לְהִיּוֹת נוֹטֵל אֶרְבָּעָה אֶסְרוֹת בְּבַהֲמָה דְקָה, וְשִׁשָּׁה בַגָּסָה, בֵּין תָּמִים בֵּין בְּעַל מוֹם:

דכי אמר ליה תם הוא לא אהני ליה ולא מידי נוטל שכרו, דאי לא שקיל אגרא אתו למחשדיה כי אמר בעל מוס הוא. ומכאן דן הרמב"ם על השוחטים לרבים, שראוי להם או שלא יטלו שכר כלל, או שיטלו שכר על הגמלאות נבילה או טריפה כמו על הגמלאות כשרה, דומיא דרואי בכור:

(ו) הַנוֹטֵל שְׂכָרוֹ לְדוֹן, דִּינָיו בְּטָלִים. לְהַעֲיָה, עֲדוּתָיו בְּטָלִין. לְהַזוֹת וּלְקַדְשׁ, מִימָיו מִי מְעַרְהָ וְאֶפְרוּ אֶפְרָה מְקַלְהָ. אִם הָיָה כְהֵן וְטַמְאָהּ מִתְרוּמָתוֹ, מְאָכִילוּ וּמִשְׁקוּ וְסָכוּ. וְאִם הָיָה זָקֵן, מִרְפִּיבוּ עַל הַחֲמוּר. וְנוֹתֵן לוֹ שְׂכָרוֹ בְּפוּעַל:

לדון, דינו בטלון. להעיד, עדותו בטילה: להזות – ממי חטאת על טמא מה: לקדש – לערב אפר חטאת במים חיים אל כלי: אפר מקלה – אפר כירה קרויה אפר מקלה, כלומר אפר בעלמא שאין זה קדושה: אבל אם היה – זה רואה הבכורות, או זה הדיין, או העד, או המקדש, כהן, והעבירו המוליכו עמו במקום טומאה וטמאהו מתרומתו, ומפסידו שצריך לקנות חולין ולאכול. ודמי חולין יקרים מדמי תרומה, שהחולין ראויין לכל, ותרומה אינה ראויה אלא לכהנים טהורים: מאכילו – זה המוליכו. ומשקהו וסכו: ונותן לו שכרו כפועל – אם היה רגיל

ושמא לא הוה נפיל זיה ס יס זה צנותן טעלעולם עד שימות. והאי דלא משלם פלגא לדקה כמו לגסה, מפני שיש טורח גדול לגדל בהמה דקה וזה שהתיר הבכור הצילו לכהן מן הטורח הגדול שהיה לו להטפל בו, דשמא אם הראהו לאחר לא היה מתירו והיה לו בו טיפול מרובה עד שיפול בו מוס, להכי נגעו זה ללא משלם אלא רביע. ורמב"ם פירשה בענין אחר. וזה עיקר: מה שעשה עשוי וישלם מביתו – למאן דאין דינא דגרמי חייב לשלם מביתו בשביל שגרם הפסד לחצרו. ומאן דלא דאין דינא דגרמי, מפרש מתניתין

רע"ב – (ה) אין שוחטין על פיו – דלמא משום אגרא קא שרי ליה: כאילא – שם חכם הדן ביבנה. וחסידי היה ולא נחשד בכך. ובין אמר להו תמים ובין אמר להו בעל מוס היה נוטל כל שכרו: ארבעה איסרות בבהמה דקה ובגסה ששה – גסה נפשי טרחא להשליכה לארץ ולכפותה ולבדוק מומה הלכך שכרה מרובה: בין תמים בין בעל מוס – ואע"ג

רע"ב – (ו) הנוטל שכר לדון דינו בטלים – דכתיב (דברים 7) ראה למדתי אתכם חוקים ומשפטים כאשר אנוני ה', מה אני בכנס אף אתם בחנם. וברבני אשכנז ראייתי שערוריה בדבר זה, שלא יבוא הרב הנסמך ראש ישיבה ליטול עשרה זהובים כדי להיות חזי עשה על כתיבת ונתינת גט אחד, והעדים החותמים על הגט שני זהובים או זהוב לכל הפחות לכל אחד. ואין זה הרב בעיני אלא גזלן ואנס, לפי שהוא יודע שאין נותנים בעירו גט שלא ברשותו, ונותן הגט בעל כרחו כריך שיתן לו כל חפציו. וחושש אני לגט [זה] שהוא פסול, דהא תנן במתניתין הנוטל שכר

חק לישראל – פרשת מסעי יום ה'

מוחר לכל דיין ליטול סכר בטלה כשהצטלה ניכרת ומפורסמת, ולוקח משני צעלי הדין צדקה. ויחר מזה חסור:

במלאכה כזדה וקשה ומרויח צה הרצה, אומדים כמה אדם כזה רואה ליטול פחות ממה שהיה מרויח במלאכה כזדה ולהתעסק במלאכה זו שהיא קלה, וכך נותן לו. וכן

(ז) הַחֲשׂוֹד עַל הַבְּכוּרוֹת, אִין לִוְקָחִין מִמֶּנּוּ בְּשֵׁר עֲבָאִים וְלֹא עוֹרוֹת שְׂאִינָן עֲבוּדִין. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר, לִוְקָחִים מִמֶּנּוּ עוֹרוֹת שֶׁל נִקְבָּה, וְאִין לִוְקָחִין מִמֶּנּוּ צְמֵר מִלְּבָן וְצוּאִי, אֲבָל לִוְקָחִין מִמֶּנּוּ טוֹוִי וּבְגָדִים:

בגמרא, למלכוד מלואי קאמר, כלומר מרוחז מלואתו. ולא אמרינן אי דכור הוא לא מפסיד טרחיה ולא מלכוד ליה דסבר שמעי רבנן ומפסדי ליה מינאי, לכיון דטרחיה זוטא הוא טרח ומלכוד ליה ולא קפיד עליה: אבל לוקחין ממנו טווי ובגדים – דאי דכור הוא, כולי האי לא טרח צה, דקפיד לטרחיה דילמא מפסדי ליה מניה: טווי ובגדים – לאו בגדים ממש קאמר, דהשתא טווי גרידא לוקחין ממנו, בגדים ארוגים מצעיא, אלא בגדים היינו לצדים עשויים מלמר שאינן טוויין:

רע"ב – (ז) החשוד על הבכורות – כהן החשוד להטיל מוס צכור: צקר לצאים – שאדום הוא ומחליף בצקר עגל. וזמנין דמזבן צכור עגל תמים ואומר שצקר צבי הוא דאין לחוש לצכורה: ולא עורות שאינן עבודים – אבל עבודים זנינן מניה, דאי איתא דכור הוא לא הוה טרח ציה, סבר, שמעי צי רבנן ומפסדי ליה מינאי: לוקחים ממנו עורות של נקבה – למידע ידיעי. ותנא קמא דאסר סבר, דילמא חתך לזכרותיה ועבד ציה כמין נקבות, וכי משיילי ליה מה חיתוך זה שבמקום נקבות, אומר עכברים אכלוהו. ואין הלכה כר' אליעזר: מלכוד וואי – פירש

(ח) הַחֲשׂוֹד עַל הַשְּׂבִיעִית אִין לִוְקָחִין מִמֶּנּוּ פְּשִׁתָּן וְאַפְלֹו סָרְקָ, אֲבָל לִוְקָחִין מִמֶּנּוּ טוֹוִי וְאָרִיג:

שרי, אריג מצעיא, הרי צא לכלל טווי קודם לכן, אלא אריג היינו כעין שרשרות שעושין מפשתן שלא נטוה מעולם:

רע"ב – (ח) החשוד על השביעית – לזרוע או לעשות סחורה צספיהי שביעית: סרק – מתוקן במסרק. לכיון דטרחיה זוטא לא קפיד: אריג – לאו אריג ממש, דהשתא טווי

(ט) הַחֲשׂוֹד לְהִיּוֹת מוֹבָר תְּרוּמָה לְשֵׁם חֲלִין, אִין לִוְקָחִין מִמֶּנּוּ אֲפְלֹו מִים אוּ מִלַּח, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר, כֹּל שֵׁישׁ בּוֹ זִקַּת תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת, אִין לִוְקָחִין מִמֶּנּוּ:

שמערבין צהן שמן זית, שיס צו זיקת תרומה. והלכה כר' שמעון:

רע"ב – (ט) אפילו מים ומלח – ומסוס קנס: כל שיס צו זיקת תרומות – כל דבר שתרומה נוהגת בו. וכל, לאתויי קרבי דגים

(י) הַחֲשׂוֹד עַל הַשְּׂבִיעִית, אִינוּ חֲשׂוֹד עַל הַמַּעֲשָׂרוֹת. הַחֲשׂוֹד עַל הַמַּעֲשָׂרוֹת, אִינוּ חֲשׂוֹד עַל הַשְּׂבִיעִית. הַחֲשׂוֹד עַל זֶה וְעַל זֶה, חֲשׂוֹד עַל הַטְּהוֹרוֹת. וַיֵּשׁ שֶׁהוּא חֲשׂוֹד עַל הַטְּהוֹרוֹת, וְאִינוּ חֲשׂוֹד לֹא עַל זֶה וְלֹא עַל זֶה. זֶה הַפְּלִל, כֹּל הַחֲשׂוֹד עַל הַדָּבָר, לֹא דָנוּ וְלֹא מְעִירוּ:

על השביעית אין חשוד על המעשרות, וחשוד על המעשרות אין חשוד על השביעית, לפי שיס צכל אחד מהן חומר שאינו צחצור.

רע"ב – (י) אינו חשוד על המעשרות – ולוקחים ממנו תבואה צשאר שני הצבוע ואין מעשרין מהן דלאי אלא דמאי. וטעמא דחשוד

חק לישראל – פרשת מסעי יום ה'

החשוד על זה ועל זה – כיון לחשוד אדאורייתא, כל שכן לחשוד על הטהרות, מדלרצנן הוא שיהא אדם אוכל חולין בטהרה: ויש שחשוד על הטהרות – דרצנן. ואינו חשוד לשביעית ולמעשרות. למאן לחשוד אדלרצנן לא חשוד אדאורייתא:

שביעית אינה צריכה להאכל לפניו מחומת ירושלים, ומעשר שני אינו נאכל אלא לפניו מן החומה, הלכך איכא דחמיר ליה עונש מעשר מעונש שביעית. ומעשר אית ליה פדיון, ושביעית כיון שנאסרה אין לה פדיון, הלכך איכא דחמיר עליה שביעית ממעשר:

גמרא – בכורות דף כט' ע"א

הנוטל שכר להיות רואה את הבכורות גמרא מאי טעמא האי נפיש טירחיה והאי לא נפיש טירחיה: בין תם ובין בעל מום: בשלמא בעל מום משום דקא שרי ליה אלא תם אמאי דאם כן אתי למיחשדיה ואמרי האי בעל מום תם הוא והאי דקא שרי ליה משום אגרא אי הכי תם נמי אמרי בעל מום הוא והאי דלא קשרי ליה סבר כי היכי דלשקול אגריה זימנא אחריתי חד זימנא תקינו ליה רבנן תרי זימני לא תקינו ליה רבנן:

הנוטל שכרו לדון דיניו בטילים גמרא מנהני מילי אמר רב יהודה אמר רב דאמר קרא ראה למדתי אתכם וגו' מה אני בחנם אף אתם בחנם תניא נמי הכי כאשר צוני ה' אלהי מה אני בחנם אף אתם בחנם ומנין שאם לא מצא בחנם שילמד בשכר תלמוד לומר אמת קנה ומנין שלא יאמר כשם שלמדתי בשכר כך אלמדנה בשכר תלמוד לומר אמת קנה ואל תמכור: להזות ולקדש מימיו מי מערה אפרו אפר מקלה: ורמינהו המקדש במי חטאת באפר חטאת הרי זו מקודשת אף על פי שהוא ישראל אמר אביי לא קשיא כאן בשכר הבאה ומלוי כאן בשכר הזאה וקידוש דיקא נמי דקתני הכא להזות ולקדש והתם קתני המקדש במי חטאת ובאפר חטאת שמע מינה:

רש"י על הגמרא

– תורה: הרי זו מקודשת – אלמא יכול ליתן שכר דאי לא צמאי מקדש להו: אע"פ שהוא ישראל – ואפי' זה ישראל דכהנים רגילין בהזאה ודקידוש: שכר הבאת האפר – שילך ממקום רחוק לירושלים להביא האפר: ושכר מילוי המים – מצי למישקל דאגר טירחיה שקיל ולא הכשר המורה: כאן שכר הזאה וקידוש – שהיא היא הכשר מורה לא שקיל: במי חטאת – דמשמע מילוי המים ובאפר איכא לאוקמא בהבאת אפר:

מאי טעמא – לדקה ד' איסרות ולגרה ששה: גסה נפיש טירחיה – להשליכו לחרץ לכפותו ולראות מומו: אלא תם – כי אמר להו מום עובר הוא אמאי שקיל אגרא הא לא מהני ליה מידי דמיסר קאסר ליה: דא"כ – דלא שקיל אגרא אחי למיחשדיה כי אמר בעל מום הוא: תרי זימני לא תקינו ליה רבנן – דכי הוה אמר תם הוא הוה שקיל אגריה וכי מייתי ליה לקמיה כמה זימנין לא שקיל מידי הלכך ליכא חשדא: מנא ה"מ – דאין נוטלין שכר על הוראה ותלמוד תורה שילמד: אמת

חק לישראל – פרשת מסעי יום ה'

זוהר – בשלח דף נה' ע"ב

ר' ייסא פתח ואמר, כמה אית ליה לבר נש לרחמא, ליה לקודשא בריה הוא, דהא לית ליה פולחנא לקודשא בריה הוא, (אלא) (כמה) רחמנותא. וכל מאן דרחים ליה, ועביד פולחנא ברחמנותא, קארי ליה לקודשא בריה הוא רחמא. אי הכי, במאי אוקימנא הני קראי, רעה ורע אביה אל תעזוב. וכתוב (משלי כה) הוקר רגלך מבית רעה:

אלא הא אוקמוה חברי, האי קרא (ס"א בעולות ושלמים והאי בחטאות ואשמות וכתוב וכו') בעולות פתיב. השתא, רעה ורע אביה אל תעזוב, למפלח ליה, ולאתדבקא ביה, ולמעבד פקודוי. אל תעזוב ודאי. והא דאתמר הוקר רגלך מבית רעה. כלומר הוקר יצרה, דלא ירתח לקבלה, ולא ישלוט בה, ולא תעביד הרהורא אחרא. מבית רעה, מאן בית רעה. דא נשמתא קדישא, דאעיל בה רעה ויהבה בגויה:

ועל דא פולחנא דקודשא בריה הוא, לרחמא ליה בכלא, כמה דכתיב, (דבהם ו) ואהבת את יי' אלהיך. זה אלי ואנוהו, דכל ישראל חמו על ימא, מה דלא חמא יחזקאל נביאה, ואפילו אינון עוברי דבמעיי אמהון, הון חמאן ומשבחן לקודשא בריה הוא, וכלהו הון אמרין זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארוממנהו, כמה דאת אמר אלהי אברהם:

אמר רבי יוסי, אי הכי אמאי וארוממנהו, דהא אלהי אברהם לעילא הוא. אמר ליה, אפילו הכי אצטריה, וכלא חד מלה, וארוממנהו בכלא, לאכללא, מאן דיידע ליחדא שמא קדישא רבא, דהא הוא פלחנא עלאה דקודשא בריה הוא:

ר' יהודה הוה יתיב קמיה דר' שמעון, והוא קארי, פתיב (ישעיה נב) קול צופיה נשאו קול יחדיו ירננו. קול צופיה, מאן אינון צופיה. אלא אלין אינון דמצפאן, אימתי ירחם קודשא בריה הוא, למבני ביתיה. נשאו קול, ישאו קול מבעי ליה, מאי נשאו קול. אלא, כל בר נש דבכי, וארים קליה על חרבן ביתיה דקודשא בריה הוא, זכי למה דכתיב לבתר יחדיו ירננו. וזכי למחמי ליה בישובא בחדוותא:

בשוב יי ציון, (אמר ליה) בשוב יי אל ציון מבעי ליה, מאי בשוב יי ציון אלא בשוב יי ציון ודאי. תא חזי, בשעתא דאתחריב ירושלם לתתא, וכנסת ישראל אתתרכת, סליק מלכא קדישא לציון, ואנגיד ליה לקבליה, בגין דכנסת ישראל (ויקרא ע"ה) אתתרכת. (השתא דאתגליא כנסת ישראל סליק ליה לגביה) וכד תתהדר פנסת ישראל לאתרה, פדין יתוב מלכא קדישא לציון לאתריה, לאזדווגא חד בחד, ודא הוא בשוב יי ציון. וכדין זמינין ישראל למימר, זה אלי ואנוהו. וכתוב, זה יי קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו, בישועתו ודאי.

חק לישראל – פרשת מסעי יום ה'

הלכה – הרמב"ם הלכות תפילה פרק יב'

(טו) המפטיר בנביא מברך לפניו ברכה אחת ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר בחר בנביאים וכו' ומברך לאחריו ארבע ברכות ברכה ראשונה חותם בה האל הנאמן בכל דבריו שנייה חותם בה בונה ירושלים שלישית חותם בה מגן דוד רביעית חותם בה ענין קדושת היום כמו שחותם בתפלה וכן אם חל ראש חדש להיות בשבת המפטיר בנביא מזכיר ראש חדש בברכה זו כמו שמזכיר בתפלה:

(טז) כמה הן הקוראין בשבת בשחרית קוראין שבעה וביורה"כ ששה ובימים טובים חמשה אין פוחתין מהן אבל מוסיפין עליהם בראשי חדשים ובחולו של מועד קורין ארבעה בשבת וביום הכפורים במנחה ובשני ובחמישי של כל השנה ובחנוכה ובפורים בשחרית ובימי התענית בשחרית ובמנחה קורין שלשה אין פוחתין ממנין זה ואין מוסיפין עליהן:

לע"נ

זאב וזיים בן שרה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גר גבריאל בן סוזן, סוזנה מלכה בת שמואלה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.